

119

119

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt

urn:nbn:de:gbv:3:1-538160-p0001-6

DFG

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt

urn:nbn:de:gbv:3:1-538160-p0002-2

DFG

1686.

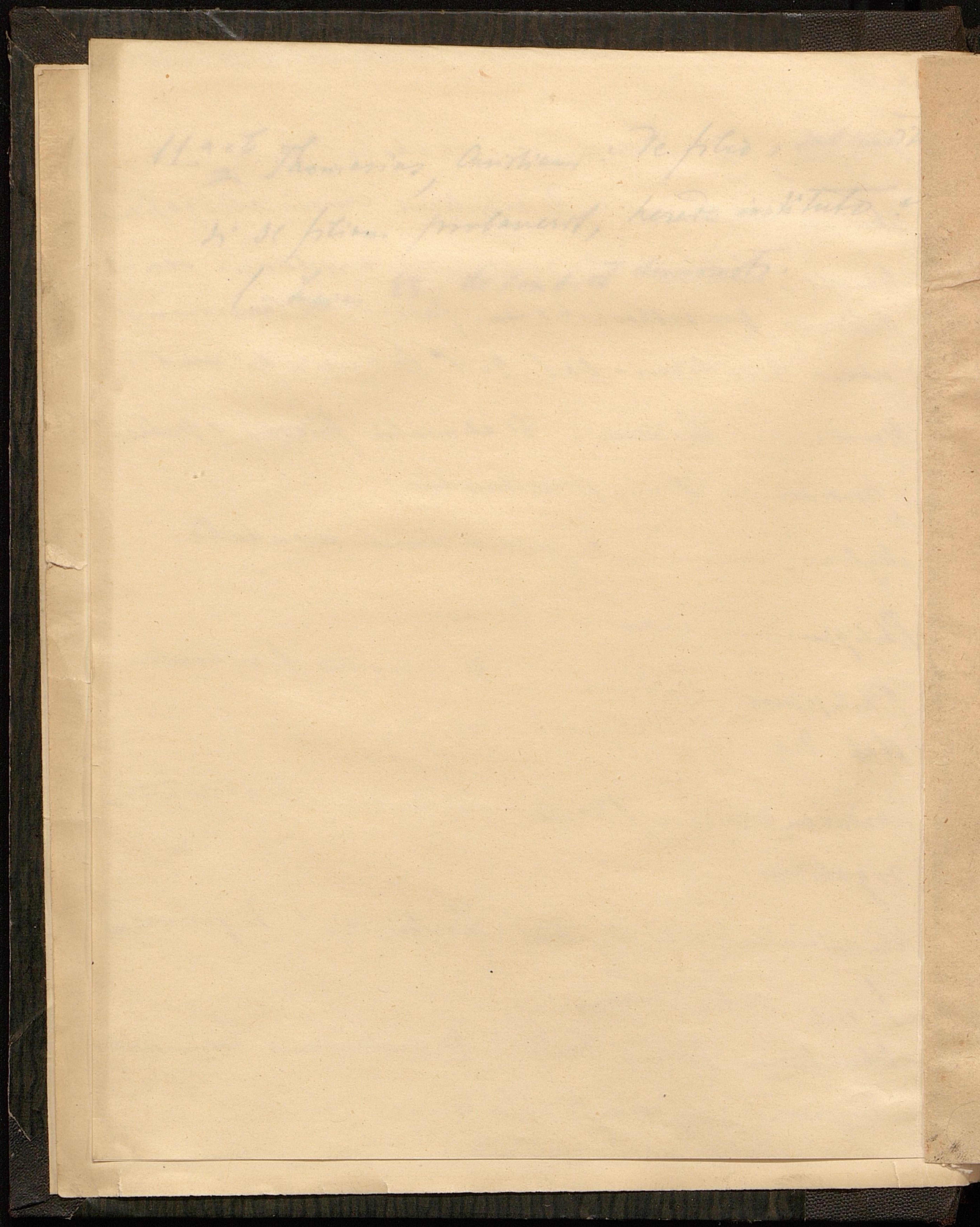
1. Bozemanus, Ioh. Philippus : De chilo.
2. Marinus, Michael : De suppliciis crucis abrogatione
3. Menclius, Liderus : De recessione emptiovis venditionis pro satisfactionem factae ab laesiorum ultra dimidium . ex 1. 2. P. de resernd. vend.
4. Menclius, Liderus : De alimentis floram & palea praestandis et non praestandis .
5. Mylius, Annes : De iurisdictione mandata .
6. Philippus, Fridericus : De usu .
7. Philippus, Fridericus : De remedio f. si cuncten das. dig . De fiduciis oribus .
8. Schrenckendorfferus, Barthol. Lenkardus : De adguratione regalium
9. Schrenckendorfferus, Barthol. Lenkardus : De pernici. hinc extra domum .
10. Schrenckius, Johann Paul : De matrimonio foeminae imparentis cum marito subditto .

LL. 9° et Thomassus, Christianus : Repletis, sub conditione
et scilicet probaveris, herete instituto. et.
I. Lures 83. uero et. et. demonstr.

tion
d.
a.
1.
1.
2.
3.
4.

4295

IN NOMINE JESU! 1686, 10. B.

DISQVISITIONEM POLITICO-MORALEM
DE
MATRIMONIO FOE-
MINÆ IMPERANTIS
CUM
MARITO SUBDITO,
Ampliss. Facultat. Philosoph. Indultu
SUB PRÆSIDIO

M. JOHANN - DAVID
SCHWERTNERI,
SS. Theol. Baccal. & Facultat.
Philosoph. Assess.

Præceptoris ac Fautoris sui ætatem colendi

Ad d. XVI. Jan. M. DC. LXXXVI.

placidæ eruditorum disceptationi
subjicit

JOH. CHRISTFRIED USÆUS,
Chmn. Luf. Theol. Cult.
H. L. Q. S.

LIPSIÆ, Typis JOHANNIS GEORGII.

VIRIS

Nobilitate Generis, Virtute Meritorumq; Amplitudine
Generosissimis maximeq; Strenuis Dominis,

DN. ADAMO FRIDERICO'

DN. JOHANNI ADOLPHO

DN. CURT Gottlob

DN. JOHANNI ERNESTO

Reichwald
de
Kämpfsten /

Fratribus Germanis

Hæreditariis in Ober- & Nieder-Bischdorff

& Mittelhoreke/

itemq; ve

Horum Affini simillimo, dignissimoq; ve

DN. HENRICO' Gottlob de Oberländer /

Hæred. in Nieder-Reichenbach/

Dominis meis indulgentissimis, Patronis Exoptatissimis,

Nec non

Plurimùm Reverendo, Præclarissimo

atq; ve doctissimo,

DN. M. SIEGFRIED USÆO,

Ecclesiæ Chemnicensis Pastori vigilantissimo, Parenti

de Vitâ, Educatione, ac præsertim studiis meis summe

merito, devotè venerando,

Cum faustivâ edecumatæ Felicitatis Apprecatione

Has Studii Academicæ Primitias

ut religiosi Affectus, plenissimiq; ve Obseqvii tesseram, inq; ve ulterioris

Favoris ac Benevolentiae incitamentum

submissâ Animi Observantia

inscribit

Johann Christfried Usæus.

I. N. J.

I.

Matrimonia dari, quæ vel neutri Conjugum in alterum Imperium indulgent, vel ipsum quoq; Maritum, summo Uxorū Imperio subjiciunt, neminem inficias ire arbitror, præterquam qui hospes sit in Historia. Missō priore de posteriori Conjugiorum Genere quædam in præsentiarum loco speciminis Academicī in medium producere lubet.

II.

Præsuppono autem tanquam satis notum, quid Conjuges, quidque Matrimonium sit, nempe unius *Viri & fœminæ simultaneæ mutui Adjutorii, sobolisque procreandæ causa cum Consensu inita Coniunctio*. Arceri porrò ab usu Matrimonii neminem simpliciter, cæteris tamen paribus, possè reor, cum præter naturalem obligatiōnem, naturalis quoq; charitas unicuiq; haud inepto suadeat post individuum ipsam quoque conservare speciem, faciente hūc Societatis Conjugalis appetitu omnem, quæ eam seqvuntur, molestiarum formidinē facile superantem. Non enim bonum est ordinariē hominem solum esse, effatum est divinæ Majestatis, divusq; Apostolus Oculum ad corrupti hominis Naturam flectens non obscurè necessitatem indicat, jubens: ut, qui uestiones scil. insuperabiles, continuasve sentiat, propter vitandam fornicationem Uxorem habeat. Unde GROTIUS ait: Sine Fœminâ ætatem agere, et si humanæ naturæ non omnino (absolutè) repugnat, repugnat tamen naturæ plerorumq; hominum. Cœlibatus enim excellentibus Animis convenit de *J. B. & P. lib. II. c. 2. §. 21. n. 1. conf. DN. D. ALBERTI, Praeceptorem nostrum obsequiosō Pietatis cultu nunquam non prosequendum, Comp. J. N. P. II. c. 10. §. 3. & seq.*

A 2

3, Eaq;

III.

Eaque propter Fœminis illustribus beneficio Successionis, Lege publicâ in Regno sive Usufructuario sive patrimoniali, ut cum Grossio loquamur, ad Imperii Clavum evectis, salvâ vel publicâ Auctoritate vel Fine atque Scopo Imperii successivi, vel denique Jure, quod unicuique hominum Matrimonii capaci competit, Conjugio interdici non potest. Quamvis enim non absenum sit, Imperii cuiusdam restricti Ordines personæ debilioris Sexus, cuius Imperio subsunt, cuidam nupturæ, à quo forte Resp. incommode aliquod experiri possit, obloqui; Quod in Poloniâ Hedvigi Ludovici Regis Filiæ, quæ Wilhelmum Austriacum amoribus suis non indignum reputaverat, obtigisse perhibet CROMER. de Reb. Polon. c. XIII. in fin. quam Procerum sententia permovit, ut Jagellonem Lithuanum in thori sui communionem adscisceret, Ipsò tamen legitimò Viri Contuberniò ejusmodi Persona Imperans nonnisi contra divinum pariter ac naturale Jus carere cogeretur. Propterea tametsi leges Populorum nonnullorum civiles exteris connubia denegent nixæ seu damni ratione exinde oriundi, seu aliis causis, quas videsis apud GROT. Lib. II. c. 2. §. 21. n. 2. tantopere tamen in propria viscera non sanguinare, ut nobilissimæ Reip. suæ Parti h.e. Imperanti, Societatem omnium jucundissimam denegarent, non nesciū, quod illis longè minus à Conjugio abstinentum sit, qui vices communitatum gerant, videlicet à quibus plus damni in humanum Genus proficiscitur, quam à privatis aliis. Unde Scriptores Papistici inter alia Causam pertinent, cur Principes etiam religiosis Votis jam tum obstricti, si Conjugium appetant, ab Obligatione eorundem eximi debeant. Conf. BECM. Pol. Parall. Disp. VII. §. 1

IV.

Emergente itaque eō Casu, ut solitariam Vitam cum Conjugali commutare placeat imperanti Fœminæ, meritò de isto Matrimonii Genere disquisitio instituitur, *An & quale illud sit, si cum Marito subdito copulari amet.*

V.

Equidem si cœteræ Orbis Partes æque ac Gallia, seu immemorabilis Temporis consuetudine, seu Legis Salicæ vigore adducta, infirmiorem Sexum imperandi munere excluderent, supersedere de facili hac Quæstione possemus, At cum BODINUS, ARNISÆUS,

SÆUS, LIPSIUS, aliiq; seu ex Patribus, seu ex Politicis adversus Fœminarum Imperia frustrâ pugnant, defendantibus ea PETRO GREGORIO THOLOSANO *Lib. VII. de Rep. c. II.* DANÆO, BESOLDO, BOXHORNIO, SELDENIO, &c. Regnaq; cum plura, v. g. Regnum Angliæ, Mariâ & Elisabethâ, Scotiæ Mariâ, Castiliæ Isabellâ, Sueciæ Christinâ, Hungariæ Mariâ item suâ non sine multarum nationum admiratione imperantibus, reipsâ satis superque docuerint, Fœminas seu Majestatis seu Imperii simpliciter incapaces non esse; Præterea etiam eò deventum sit hodie, ut vel absoluto Regum potentiorum arbitrio Imperia Bellô parta Hæreditatis Regiæ Pars facta sint, vel Populus, molestiis Electioni nunquam non adhærentibus felicius se liberaturus collatô in Imperantem ejusque Hæredes omni suô Jure, neutrû Sexum neglexerit; Fœminas atq; atq; Infantes, quibus Pædocratici Imperii defensores Jus superioritatis adscribunt, ad gubernacula admittendas esse, nemo ambiget. Quanquam id nonnullis Regnis v. gr. Castiliensi in more positum esse non negare ausim, Mares ejusdem lineæ minores fœminis natu majoribus præferri. Neutiquam tamen planè excluduntur, nec si adsint, neglecto ipsorum Sexu ad aliam Masculis florentem lineam fit Transitus.

VI.

Quæ illustris atq; splendida prorsus Fœminarum dignitas ^{qua} dum legitimô Matrimoniô stare possit, quin etiam ob regiæ stirpis Propagationem, debet, cum certô adhuc certius sit, ad primam Quæstionis Partem affirmativè respondendum esse, quis non videt?

VII.

Conveniunt enim huic Societati omnia Idiomata, quæ tribui alias couuetudini Conjugali à Moralistis solent. Dummodò enim à neutrâ Parte contrahentium ullus seu Physicus, seu Moralis stet Defectus Thalami Ingressum prohibens, quorum priori generi adscribunt aliqui Pubertatis Defectum. Hâc enim destituti, communione Corporum parenti, & ad procreationem Sobolis inepti sunt, quid, quod ad consentiendum quoq; non satis sint idonei, quæ ex mente GROTI Legum istarum civilium causa est, quib; Promissiones minorum irritæ pronunciatae sunt, sicut apud Romanos olim, & Græcos, Ebræos tamen valere promissionem, quam fecerat Adolescens XIII. Annorum, Puella quæ XII. impleverat, passos esse, idem

A 3

docet

docet GROT. de J. B. & P. l. II. c. II. §. 5. n. 2. Quanquam id apud Personas illustres non observari semper ipsa declareret Experientia, exemplis tūm vetustioribus suffulta, quale est Claudii Imperatoris Teste SUET. in Claud. c. XXVI. & XXIV. Calamitates domesticas ab immaturis nuptiis auspicantes; tūm etiam recentioribus, e. g. Richardi II, Angliæ Regis Filiam Caroli VI, Galliarum Regis Veneri adhuc inhabilem secum abducentis. vid. ARNISÆUM de Jur. Connub. p. 63. ZOSIMI Judicium, si hāc de re velis, accipe ex libro V. ubi dicit: παρ' εἰλικρινῶν εἰς οὐεῖν εἰδοῦσιν, Φίστως αἰδηλίαν καὶ σένεν ἐπερον εἴναι. Nostriq; Theologi observant desponsationes Impuberum raro feliciter cessisse; cum Parentes in illis non tam Conjugium, quam Opum & potentiae Conjunctionem plerumq; spectent, de quo Non nemo apud CAMBDENUM Suffexio opulentum Principem Reginæ commendanti, respondet: Ubi tria illa, Honos, Potentia & Opes in nuptiis spectentur, Diabolum & mundum auspices esse & pararios vid. b. l. p. 128. in Elizab. adeò ut ex sacro Codice hujus rei Exemplum vix ac nevix quidem afferri possit vid. GERHARD. de Conjugio n. 128. Tempora tamen maturitatis istius ex Indole ac temperamento nationum ac populum estimanda esse censem GERHARD. d. l. n. 231. & n. 128. & CARPZ. Jurispr. Consistor. l. II. Tit. I. Defin. : 2. Huic etiam annumerant reliquos corporum defectus; imprimis perpetuam & incurabilem Impotentiam vid. B. SCHERZERI Syst. Loc. XXVII. §. 7. SANCHEZIUM de Matrimonio lib. VII. disp. 92. it. 106. FRANCLSCUM AMICUM Curs. Theol. n. 9. disp. 24. Posterioris Generis impedimenta præter alia Consanguinitatis vel affinitatis arctiori nexu nituntur, quorum primum quidem vix in aliō, quam in absoluto Regno occurtere potest, cui peculiare istud est, quod Principum Regumq; absoluta potestas neminem se superiorem, neminem in Regno suō æqualem ferat, sed omnes etiam consanguineos agnoscat subditos Conf. BOECL. Ann. ad Tac. lib. XV. ea, inquietem, est Regni Sanctitas, ut nemo in Regno esse possit aut debeat, qui non agnoscat Regiam Majestatem, sive cui Rex non sit Rex. In Principatus autem restrictis alios obtinere mores censet BECM. Medit. Pol. disp. 8. §. 7. scribens: Patrem Principem in Imperio Germanico extra res domesticas nullam Jurisdictionem in filios habere, cum hi non minus sint Principes Imperii, quam ille, nec Patri adeò nascantur, quam Imperio.

§. Im-

VIII.

Impuras itaq; nuptias contracturi essent consangvinei atq;
Affines, puta iis in gradibus tales, qvi jure divinô sunt vetiti. Li-
centiosas enim Pontificum Romanorum dispensationes fores incestui
pandentes impias esse censemus, qvæ effecerunt, ut Ferdinandus
Siciliæ Rex Johannam Patris sui Sororem, Johannes Casimirus Rex
Poloniæ Viduam Fratris, Emanuel Rex Portugalliaæ duas successi-
vè Sorores, Rex Portugalliaæ tūm adhuc viventis Uxorem duxerit, &
Catharina Filia Ferdinandi Hispaniarum Regis duos Fratres Angliæ
Arturum & Henricum IIX. Maritos habuerit qvæ Exempla absur-
dissima ipse FRANCISCUS AMICUS *Curs. Theol. Tom. IX. Disp. 17.*
n. 29. diffiteri non potuit. Qvibus tanquam potioribus aliisq; Im-
pedimentis, qvæ pro sufficientibus habent Theologi, absentibus, atq;
accedente libro in consuetudinem coniugalem sobolisq; procrea-
tionem consensu non potest non inter tales personas veri nominis
obtinere matrimonium.

IX.

Id qværi adhuc potest, annon infrà dignitatem Personæ Fœ-
mineæ sit, si Magistratum gerat, jungere sibi Maritum ex fuorum sub-
ditorum numero? Notum est enim Conjugium esse summum
Amicitiæ Gradum, qvi cum Auctoritate summo Imperanti abs u-
niversis ac singulis subditis perpetuò & sine limitatione exhiben-
da vix videtur subsistere. Petant ex hoc præsertim Capite Ar-
gumentum Moralistæ adversus Matrimonia Liberorum cum Paren-
tibus vel iis (ex collateralis linea consangvineis) qvæ instar Parentum
sunt, Reverentiam naturalem iis debitam à Conjugali Familiarita-
te tolli, rati vid. DN. D. ALBERTI *Com. P. II. c. X. p. 175. 176.* item
B. AUGUST. *Lib. XV de Civ. Dei c. VI.* nescio, inquit hic, quo-
modo humanæ verecundiæ inest qvoddam naturale atq; laudabi-
le, ut cui debet causa propinquitatis verecundum honorem, ab eâ
contineat. GROT. 7- B. L. II. c. 7. num. 13. ait: *Essē naturalem,*
qvandam verecundiā, qvæ non finat ortus sui Auctores cum
suā sobole, aut in seipso aut etiam Personis sangvine, aut nuptiali
sangvinis commixtione proximis contrahentes misceri. Par vi-
detur ratio esse Magistratus, quem ad classem Parentum ipse Deus
retulit, atq; humana ratio in ipsis quoq; Gentilibus violationem,
Magistratus Parricidio æquiparavit. Naturalem verò illam vere-
cundiā ex generali Principio Pudoris demonstrandam esse credi-
dit

dit B E C M. *Med. Pol. Diff. 7. §. 13.* Quem dolorem vocat ob indecorum aliquod in nobis deprehensum conceptum, agnitionem p̄sordium, vasorumq; ac receptaculorum, quibus insunt, Unde concludit; eodem nos avocari ab iis præsertim, quibus maximum cultum ac reverentiam debemus, ne tales agnoscamus in iis Sordes, quas in extraneis quibuscunq; totoq; adeò humanō genere pro indecoris agnoscimus. Videturque divinus Legislator eò spectasse prohibens, ne turpitudo personarum majoris Auctoritatis, quales ibi expressè nominantur Parentes, denudetur, ipsasq; ideò menstruatas accedere vetans, ne earum fœditas reveletur.

X.

Præterea aliquem saltem si non omnimodam obseqvendi necessitatem secum fert Conjugii natura, à qvâ tamen in his terris summum Imperantem absolvisse Deus hoc ipsò testari vult, qvod vices suas Auctoritatemve in eundem conjecerit, quo propterea, indignum est aliis inferioribus parere.

XI.

At enimverò tametsi hæc omnia non sine specie veritatis dicantur in statu tamen corrupto ipsa non rarò Necessitas suadet à communi retrò abire Regula, dummodo saltem nihil inhonesti in altera, qvam amplectendam dicimus, lateat. Suppono nimirum necessitate urgeri Illustrem Fœminam, quæ Proclivitatem in alterum Sexum digerere nescit, partim restinguendæ propriæ libidinis causa, partim etiam ex Amore in Subditos, quibus si benè morata sit, simili Sobole prospicere optat, inq; Regnis Successivis hâc ratione à mæxi post Fata facile oborientem, involantibus nimirum aliis, præprimis si de nulla cautum prius sit Fraternitate, avertere cupit, partim etiam ut Subditis satisfiat, vel ex Amore benè Imperantis, vel ex formidine deterioris Hæredes Votis suis extra-neis præferentibus, ut nuptias ineat. Quemadmodum hâc ratione Angli Elizabetam ad Conjugium instigabant, dicentes, se nihil ardentius precari, quam ut felicitas ex arctissimo ejus Imperio ha-ctenus percepta, Anglorum genti in omnem æternitatem perpetue-tur, quod fieri aliter non possit, quam si vel ipsa æternum imperet, vel ex matrimonio liberos maternæ virtutis ac imperii simul hæ-redes suscipiat, Cambden. P. I. p. 20. Porrò ponam, non arridere vel Imperanti ipsi, cui imprimis ad Palatum esse debet, quô cum in-disco-

dissolubilis vitæ nexus jungendus est, nec ipsis c̄tiam subditis, quibus Maritō exosō molesta esse Persona imperans non vult, placere extraneum Principalis aut Regiæ dignitatis hominem, sicut Precessores Angliæ maluissent olim Mariam Reginam suam vel Reginaldo Polo Cardinali, vel Corteneo Devoniæ Comiti, utriq; scil. Nobilibus Anglis commendatissimo Matrimonio jungi, quam Philippoll. Hispaniarum Principi, cuius tamen Nuptias Regina prætulit, arbitrata, Matrimonium tām potens Suæ, Regniq; impacati firmandæ Quieti magis conducere. Ceu prolixè hæc describit PETRUS SUAVIS *Hist. Concil. Trident. Lib. V. p. 448.* Quod Matrimonium postea, ne privilegiato Regno præjudicaret, tām egregiè circumscrīperunt optimates Anglici, ut Cupidine absolutæ Monarchiæ, cuius eum insimulaverant multi, mirum in Modum sedatā, penes Mariam Reginam imperandi Facultatem manere unicè cernerent Proceres. Conf. BECM. *Medit. Pol. p. 98.* Hūc collimasse patet Leycestrius ratiocinia, cum in Aulâ Anglicana de Elizabethæ Reginæ nuptiis cum Carolo Archiduce agitaretur: Exterorum, inquiebat, Mores, Mentem & Ingenium perspici non posse, quæ in Marito, qui individuō nexu sit una Caro, perspici imprimis interest, &c. Mulieres Principes externis Nuptiis, non suum sed alienum Regnum plerumq; augere, se suosque alieno Imperio subjicere, nec non Regni Arcana exteris prodere. Exterum Maritum pro innatâ in Patriam charitate Anglos suis posthabiturum. Angliæ externō Auxiliō nihil opus esse, quæ ad se suaq; tuenda, & vim externam propulsandam satis habet in se Præsidii. Alterius Regni accessione nihil nisi majores expensas, curas, & sollicitudinem accedere. Illud autem in Nobilitatis Contumeliam à nonnullis usurpari, domestico conjugio aliquid à regia dignitate detrahi, cùm Regia Majestas, quæ ad tantam sublimitatem viam sibi Virtute aperuit, à Nobilitate ortum repetat, nobilesq; Familiaæ Regiæ stirpis quasi radices, existunt, vid. CAMBDENUM *Elisab. P. I. p. 129.*

XII.

Itaque fatemur & ipsi æquali nubendum esse, si nimirum haberi possit, ac tale Connubium Imperio vel Regno salutare sit, si damnosum censeatur, malo atq; damno ab Imperio aliâ ratione avertendo omnia reliqua cedere debent incommoda longè minora detimento Populi. Nam in statu corrupto ne minima quidem

B

dem

dem , nedum majora ex Voto peragi possunt BARCLAJUS inter alia Regem ad Filiam sui loquentem introducit *Lib. III. Argen. c. 15.* Privatorum est eligere Matrimonia ex Amicitia affectu & Morum Concordia, nobis illa Suavitas exuenda , &c. Aequalitas omnino Fundamentum Amicitiae optimum est, sed Virtutis puta, Amoris & ætatis non semper Status & Conditionis. Aequalitas status ac dignitatis in Mariam ac Philippo II. Rege Hispaniae, cuius Exemplum paulò ante attulimus, liberaliter deprehensa, nihilominus à Simultate ac labore regium istud Par immune esse haud passa est. Conf, BECM. *Med. Pol. Diff VI. §. 3. p. 98.* Requirunt & ipsi Casuistæ status Proportionem , sed geometricam, ubi ex Hypothesi Status corrupti Arithmeticæ haberi non possit. Sic David in Regem jam pridem inauguratus , adeoꝝ legitimus Monarcha cum Opilionis quadantenus splendidi ac divitis viduam Abigail Sanguinem Regium miscuit. Sic idem Senio propè confectus ex subditis suis Abisag Puellam duxit, quæ si vera Uxor non fuisset, Adonias eius Thalamo ambito non potuisset ad Regnum grassari, cuius sententia etiam est, DANHAW. *Theol. Conscient. Part. II. dial. 3. p. 771.* D. MENZER. *Loc. de Conj. p. 123.* B. LUTHERUS *Tom. II. Jen. f. 128.* ait : Was schadet es / ein Fürst nehme eine Bürgerin &c. Adams Kinder/ Gottes Creatur/ und ist ein Mensch des andern werth.

XIII.

Familiaritatem quod attinet, ea quidem permagna , sed non absolutissima,nec Majestatis destruktiva est. Sed cum metu Imperii consistens, quem amicitia conjugalis non destruit, sicut amor in subditos Imperio in Principe non extinguitur, uti PUFENDORF. loquitur *Lib. VI. c. I. p 769. de J. N. & G.* Neꝝ divinum Numen in prohibitione Personarum ullam fecit mentionem Magistratus, tametsi probè intellexerit , quin etiam monuerit Magistratum cum Parentibus quoad cætera in æquali habendum esse pretiō. Ut taceam, si hæc Ratio universalis esset, Reges Populi Israelitici in absoluto suō Imperio debuisse hæc ratione manere cœlibes, aut regiam semper Personam ob Ethnicismi Scelus atque adeo Atheismi Crimen Deo invisam ex Gentilibus accersere. Ulterius Conjugium ad privatas Principis Actiones pertinet, non obstante, quod ex priuatâ hac Actione non minor atque ex aliis fructus , aut damnum pro re natâ ad Remp. redundare possit. Amicitia igitur Con-

Conjugalis, cum Regina aut Principissa, tanquam cum Persona privatâ, i. e. homine istius indigo, qui nihil humani à se alienum putat, contracta, nil detrahit Majestati, ac Juri imperandi quod habet, cuius gravitas tanta est, ut ejus recordatio sanctum semper terrorem ac me um Marito Virtuoso incutere possit, ne abutatur eâ, quâ cum in Thoro alias familiarissimè conversatur.

XIV,

Obsequium quod Conjugium istud requirere dicitur, Majestatem non magis deformat, quâm aliorum Pactorum servatio. Etenim hoc ipsum quoq; ex Pacto provenit, quod liberè absq; omni coactione iniit Matrimonium. Quemadmodum igitur Deus non gravatur præstare quod promisit, quod dum facit, nihil quicquam divinâ suâ Maiestate indignum peragit, quin potius id efficit, quod cum Perfectione suâ maximè conspirat; Ita Magistratus Justus ea haud sustinere veretur, quæ ex liberrimâ Conventione ferre aut pati necessum habet. Quod enim primò Libertatis erat, id Necessitatis postea factum est. Accedit & istud quod divino potius Ordini, quâm Voluntati alicuius subditi hōc ipsō satisfiat, quia Conjux inferioris Conditionis Matrimonialia Officia vi divinæ Institutionis exigit, cui parere, quid quæso honestius?

XV.

Ad alteram Quæstionem, nempè ad Qualitates & Jura huius Matrimonii progrediendum est. Tribuit alias Societati Coniugali communem omnium Jurium participationem BECM. *Med. Pol. Diff. VI. §. 3.* At hoc simpliciter & illimitatè accipi non potest. Excipi enim solent interdum per Connubialia Pacta Jura quædam, quorum particeps nullō modō fit nova Coniux, planè ad eum Modum sicut nonnulli ex Liberis quibusdam, Juribus Parentum carere interdum coguntur: Sed intelligenda semper ea sunt Jura, quæ Coniugibus ut talibus competit, quia enim Matrimonium est Contractus species, ideo contrahentes varia eaqué reciproca sortiuntur Jura, quæ vel ad Essentiam Matrimonii pertinent, vel ad Accidentia certo statui accommodata.

XVI.

Prioris ordinis jura sunt communio animorum & corporum, sc. exclusiva, h. e. solitaria, ad eos unicè pertinens, qui in Communitatem vitæ ac lecti consenserunt, exclusis omnibus aliis

B 2

per-

personis peregrinis. Si enim ad statum integrum, tanquam juris naturalis perfectissimum magistrum, graviter sic judicante DN. D. ALBERTI in hypothesibus suis *Jur. Nat.* utrumque oculum vertamus, deprehendemus quoque, usum ejus in praesenti materia. Naturalis enim ille status unum Par conjugale nobis exhibit, docetque adeo DEUM, tametsi Pater esset spirituum, cui quantillus labor fuisset plures foeminas maris socias condere, nihilominus tamen voluisse ordinariè imposterum citraque manifestam suam dispensationem Patribus postea indultam quolibet Conjugii vinculo duos tantum diversi sexus homines constringi. Qvod aeterna confirmat sapientia item istam dirempta Matth. 19. provocans ad primævam institutionem tanquam ad ideam, & normam unicam rectissimamque sacri hujus ordinis.

XVII.

Exinde resultat jus corporum *avtis pepon*, ut Marito & quidem soli, uxoris copia debeatur, solique vicissim uxori, nullaque praeter hanc facultas utendi atque fruendi marito suo suppetat, ex quo mulier vivente viro, rem cum altero habens, Apostolo audit adultera Rom. VII, 2. Et ordinarius abs Deo matrimonio prefixus finis est sibi suamque propriam prolem querere Conf. DN. PUFEND. de J N & G. l. VI. c. I. p. 775. Cui juri neutra pars renunciare potest, seu separatim, quia mulier viro est alligata quamdiu vixit. 1. Cor. VII, 39. nec potestatem sui corporis habet sed vir ib. v. 4. quæ potestas tamen tanta non est, ut alteri eam concedere possit, sed ut eam moderatè adversus prementem libidinem uti valeat, vid. B SCHERZ. Syst. XXVII. pag. 808. sive conjunctim, quia quod DEUS conjunxit homo ne separet, quodque antea libertatis fuit, id postea propter ordinationem divinam necessitatis est. Et haec accommodantur absque ulla legis limitatione æqualiter ad omne conjugium, seu illustrer sit, seu vulgare sine respectu ad imperantes vel ad parentes, atque adeo pactum conjugale necessarium mutuum Dominium consequitur, quod sustinere, ac pati tenentur omnes conjuges modo non aduersetur ejus usus rationi honestatis, castitatis, sanitatisque Conf. GERH. de Conj. n. 37. p. 652. Hinc potestate civili, quam extra matrimonium unus ex conjugibus in alteram habet, non obstante, pars subjecta ab imperii compote matrimonialia, quatenus talia sunt, postulare summò jure potest, vi consensus in istum ordinem, cui
one

onera illa imposuit divinum Numen. Nec sine læsione juris di-
vini & naturalis præstationem denegare potest imperans justè ef-
flagitanti, his enim juribus nititur jus supra dictum in rem &
personam reciprocum, qvod consensus genuit. vid. GROT. L. II.
I. B. & P. c. V. n. 1. & 8. Consensum autem esse ab utraq; parte
in id intelligitur, etiamsi fateri postea detrectet forte alterutra,
sine qvo id, qvod conjugalis officii est, geri nequaquam potest,
GROT. L. III. c. XXII. n. 4. Qvô ipsô fœmina imperans jus ac
potestatem in se, qvam in omni matrimonio ad finem ejus conse-
quendum, auctor divinus marito concessit in illam, ab eo momento
transtulit, qvô amicitiâ conjugali eum dignata est.

XVIII.

Hoc tamen præsenti casui peculiare est, ut si à Patre Illu-
striori pacti istius violatio contingat, ea in foro humano planè sit
impunis, nec persona imperans promissi sui immemor à subditis
in jus vocari vel ad servandum cogi potest vid. GROT. Lib. II.
C. XIV. §. 6. n. 2. Nulla est, inquit B. DANHAUER. humana po-
testas, qvæ iniuriam vel ferociam in summa potestate, coercere
possit, est tamen divina, eaq; vel mitior, nempe organica, potestas
clavium dicta, vel peremptoria, in vermem conscientiæ immorta-
lem immortaliter terminata. Vid. THEOL. CONSC. P. II. dial. 3.
Ut hâc ratione frustrà somniaverint olim Mœchiani hæretici, Regum
adulteria Legibus in universum omnibus (etiam divinis) eximentes,
adversus qvos invectivam epistolam THEODORI STUDITÆ ad
Leon. III. Pontif. M. videsis apud DANHAUW. d. l. P. I. Dial. 3. p. 49.
Divinarum enim & naturalium à Magistratu transgressorum legum
ultor omnino ac solus existit DEUS.

XIX.

Posterioris ordinis jura matrimonio scilicet accidentalia,
vel adventitia, à corrupto statu adiecta, varia sunt, qvæ nec tol-
lunt matrimonium si absint, nec depravare possunt, si istud conco-
mitentur. Qvale Jus à parte uxoris est sustentatio passiva, qvam à
marito sibi ordinariè reddendam esse ex eo accepit, qvod laborem
non otiosam frugum atq; opum ab uxore allatarum consumtionem
marito DEUS imposuerit, Gen. 3, 19.

XX.

Item nominis ac dignitatis Mariti participatio. Etenim

B 3

Uxor

Uxor ordinariè Mariti, æque ac liberi Parentum Conditionem sequitur, sicut enim liberi Portio Corporis Parentum sunt, ex quo dignitatem Patriciatus olim in Rep. R. à Patribus conscriptis, hodie alios honores illustres à Baronibus, Comitibus ac Ducibus &c. ad Filios redundare indicat BECM. Med. Pol. Diff. VIII. Thes. 8; ita in Uxorem cum Capacitate receptiva Mariti honor & Auctoritas derivatur, quia una cum eo caro est, & ut Membrum suum Caput sequitur. Huc pertinet etiam Protectio ac Defensio Mariti Uxori præstanda, vid. GERHARD. d. l. n. 450. p. 686. seqq.

XXI.

A Parte Mariti Jus imperandi ac dirigendi Uxorem constituit, cui Gloria parendi secundum ordinarium Dei Præceptum convenit, commendatur enim eidem iterum iterumq; in Scripturis οὐσίαν seu Subiectio, i. Tim. II. v. 11. coll. Gen. III, 16. Vir Caput Mulieris audit, ad quod Glossam sequentem adjicit B. GERH. Quod si ergò Uxor, inquit, in Virum sibi arroget Dominium, turbatur Conjugii Natura, & οὐσία ab Arbitrio divino dependens. Sicut enim Ecclesia subiecta est Christo, ita & Mulieres Viris suis in omnibus, inquit Apostolus Ephes. V, 24. 25. scil. quæ cum Reverentiâ DEO debita non pugnant. Transeo Exempla Sanctarum Mulierum ad quæ Spiritus S. provocat, i. Petr. III. v. 6. 7.

XXII.

Sed reverà uti dixi hæc omnia Statūs corrupti sunt σπασμάτια & pura puta Coniugii Accidentia, non æternæ Veritatis i. e. Essentialia. Ostende enim apicem, qui ante lapsum Marito in Uxorem Imperium tribuat? Quin potius cum doloribus Partui propriis, quos profecto nemo sanæ Mentis Coniugio vel Puerperio essentiales adeoq; statui integro consuetos dixerit, subiectio ista æquò incedit Pede Gen. III, v. 16. Quamobrem Deum hæc atque talia mutare ac variare posse, quin etiam Actu ipso mutasse non rarò, nemo arbitror ibit inficias! Id quod sapienter confirmat PU-FENDORF. Lib. VI. c. I. §. 11. de J. N. & G. Utut, inquit, in negotiis Matrimonio peculiaribus Uxor ad voluntatem Mariti se componere tenet, non tamen statim quoad alias quoq; actiones Imperium huic in illam necessariò competit; item paulò antè. Non statim Imperio alterius subiectus est, qui in certo negotiorum genere alteriò Voluntatem sequi tenetur.

XXIII.

XXIII

Sanè verissimum fuisse Matrimonium quod Josephus cum B.
Virgine Θεοτικω̄ coluit, sacra indicat Pagina, sed tamen à communi
Ordine id in tantum excepisse videtur Deus Portā clausā apud Pro-
phetam prædicens, Coniugis Uterum post divinum Partum nun-
quam iri reclusum. Cuius Matrimonii rationem expositurus BECM.
Pol. Parall. diss. VII. §. 5. Copulam carnalem, quam ex communio-
ne Corporum, quæ suprà ad requisita Essentialia à nobis relata est,
refutare putamus, distinguit in actualem & radicalem, applicans
posteriorem, non priorem ad Mariam, ut quæ scil. annuere potuisset
Josepho poscenti debitum, nisi tertia quædam & gravior intervenis-
set causa, quia indignum erat, ut uterus, qui sanctissimum hominum
tulisset, peccaminosum reciperet semen. Non enim novum est ha-
bere aliquem Jus, ac Possessionem, et si non Exercitum, quod subli-
miori, si opus esset, Exemplò declarare possemus. Pari ratione di-
cere possumus, verissima esse ac manere matrimonia inter Fœminam
imperantem & Maritum civiliter eidem subiectum, etiam si unum al-
terumq; huiuscmodi Matrimonii Adiunctum non nihil subeat va-
riationis atq; mutationis.

XXIV.

Atq; talem imprimis deprehendimus clarissimè in defectu
Imperi, quod cæteroquin Marito in Uxorem competit. Quale a-
liàs illud sit, & quousq; se extendat, an etiam ad Vitam in solitudine,
ubi forum ordinarium cessat, dissérit BECM. *Med. Pol. diss. VII. §. 15.*
p. 128. An status integer illud nobis attulerit vix probabile est, pro-
pter æqualitatem Imperii ac Dominii in terram atque animantia
omnia, quæ Juris dictionis æqualitas quâ potuisset cum onere subie-
ctionis consistere? Et posito etiam, quod Gradu distincti fuissent
Protoplasti quoad Sapientiam, quid inde? Minorennes Principes,
æqualis dignitatis, æquali etiam Jure ad hæreditatem in Regnis non
exclusivis i. e. successivis æqualibus prædicti sunt, & unus tamen alte-
ri cedit ingenii dotibus. Prætereà longè aliter sonat Sermo invecti-
vus post lapsum ad Evam à Deo habitus, quem tamen disponere de
graviori subiectionis modo non de ipsa re putat BECM. *Pol. Parall.*
diss. VII. pag. 16. Imperium, inquit, in statum Innocentiaz fu-
turum fuisset, quia res domesticæ sine Ordine esse non potuissent.
Quæ, quomodo concordent cum §. 15. *diss. VII. Med. Pol.* judicet le-
ctor,

ctor, quasi verò nullus Ordo in Statu integro absq; Imperio humano esse potuerit. Expressè Apostolus provocat ad seductionem Adami per Mulierem, tanquam ad rationem negati Domini, i. *Tim. II, 13.* ad quæ Verba GERH. de *Conj. n. 451. p. 690.* scribit: Quia Dominum Mulieris in Virum pessimum habuit Eventum, ideo illud ipsum non amplius erit concedendum. Pœnæ spontanæ transgressionis ac primevæ seductionis sit humiliatio subiectionis: quæ prima olim fuit in seductione, debet iam esse postrema & inferior in dominatione; hactenus Gerhardus. Conf. Dn. PUFENDORF. inquiens: Quod in divinis literis uxoris voluntas marito subesse iubetur, & hic istius Dominus expresse constituitur, id in pœnæ vicem fœminæ legitur iniunctum, ac positivi duntaxat Juris esse videtur, *Lib. VI. c. I. §. 11.* de *J. N. & G.* In subsidium quidem data est Uxor Marito, scil. in procreatione & Educatione Sobolis, sed hoc subsidium in se spectatum non tollit æqualitatem Honoris: quidni enim æqualis succurrere possit æquali? XXV,

Igitur ab hoc ipso Imperio, in quantum Essentia Coniugii illud non requirit, quod in quantum fiat, patet ex suprà dictis in §. 17. absolvimus eiusmodi Personam, quæ Maiestatem habet etiamsi Fœmina sit. XXVI.

Maiestas enim ipsius omnia Imperia minora eminenti modō in se continet, ac velut absorbet, æq; ac in naturalibus Lumen maius tollit minus. Soli itaq; Deo immediate subest, adeoq; nulli Creaturæ, consequenter neq; Marito, quin potius suprematum Potestatis in omnes suos subditos, adeoq; etiam in talismodi Maritum habet. Hanc Supereminentiam abs Deo omnis Maiestatis ac Potestatis fonte acceptam (non est enim Potestas nisi à Deo *Rom. XIII, 1.*) pro libero suo beneplacito in alterum conferre non potest, partim quia Populo subest interesse, partim quia divinum beneficium parvi æstimandum non est, quia id raro sine Pœnitentia subsequente, quod Exempla docent, in alterum collatum est, quod alii tantifaciunt magnaq; vi accipere & conservare student. Taceo, quod hic neglectus Potestatis conceptus insignem arguat ingratitudinem, ei non absimilem, quam Esavus Primogenitaram alii conferendam non impunè prodidit.

XXVII.

Multò minus eidem auferri potest, quia nullum absolutum Imperium amittitur, ne delinquendo quidem GROT. *L. II. c. I. §. 9. n. 1.* Id

Id quod ursit pro Maria Scotiæ à subditis tūm temporis captivitatī inclusa Throcmortonus è Sacrarum Literarum auctoritate acriter differens : Reginam istam nullius Judicio præterquam cœlestis Ju- dicis subiacere, pro nullius Tribunalis in terris posse sisti, omnem ma- gistratus auctoritatem ab eius auctoritate esse delegatam & ab ipsa unicè revocabilem. vid. CAMBD. *Elisab* p. 120. ad Ann. 1567. tantum abest, ut nubendo simpliciter id contingat. Hinc Elisabetha, Jure hæreditariō in Regnum sòroris succedere se, ad Ferdinandum Imperatorem perscribit, & Comitia Parliamentaria suffragiis omnium san- ciunt, eam esse Jure divinō, civili Anglorum, & Regni statutis legiti- mam, indubitata, & certissimam Angliæ Reginam, &c. Ipseque Philippus morte Mariæ Uxoris compertā, haud aliter Regni An- glici Vires ac nomen, quæ sibi imprimis tunc usui erant, retinere se posse confidebat, quam si cum Elisabethâ, Uxor sòrore, de nu- ptiis contrahendis de novo ageret. Vid. CAMBD. *c. l.* ad Ann. 1554. & 1559. p. 10. §, 4. Hinc præcedaneis pactis maioris certitudi- nis & Securitatis causa, Jura in sceptrum uxoris, maritis etiam digni- tate æqualibus, tanto magis inferioribus ante nuptias evelli solent, atque extingui. Sic v. gr. cum Elisabetham sponsam ambiret Ca- rolus Archidux, ac Titulum non solum Regium, sed etiam successio- nem peteret, Suffexius Augustæ Vindelicorum cum Imperatore de Caroli nuptiis acturus, de Titulo quidem ac nomine Regis An- gliæ convenit, de Successione verò ex Jure Regni aliter respondit ; eam, concedi non posse, cum id liberis fraudi futurum sit, quorum tamen Tutelam habere possit. Nec ampliora, quod adiecit, Philip- po Hispano cum Mariam duceret, concessa fuisse. vid. de Pactis il- lis connubialibus THUAN. lib. XIII. ad Ann. 1553.

XXIX.

Similiter Maria Scotiæ Darlium in Maritum electam non passa est sibi imperare, sed in negotiis publicis Ministri loco eum adhibuit, conf. BECM. *Diff VI. §. III.* pag. 98. Med. Pol. THUAN. *I. XX.* ad Ann. 1558. item *I. XXXVII.* ab init. quamvis enim hic Regis Nomen prius obtineret, quô eum aliquoties salutat CAMDENUS, postea tamen partim ex odiis, à Reginæ Fratre, Notho Jacobo, qui spe Tituli, quem tecùm ambiebat, Regii, his nuptiis exciderat, excita- tis ; partim etiam ex aliis domesticis simultatibus tumentem ut CAMDENUS vocat, Juvenem, cohibitura Régina Jura suæ Maie-

C

statis

statis integra fervare studuit, nomine Mariti in Actis publicis post-
posito & in signandis Nummis omnino omisso. Sic aliae etiam
Fœminæ imperantes Majestatem suam prodituræ, non tam Reginæ
vocari voluerunt, quam Reges, ne vel levissimo Signo auctoritatem
suam Maritis cessisse viderentur. Qualem nominant Historici Ma-
riam in Hungariâ & Isabellam in Castiliâ.

XXIX.

Quo ipsò nihil decedit divinæ Legi, quæ positiva tantum est,
circa quam dispensare pro arbitrio absoluto potest, Præceptum enim
superius tollit hoc loco inferius; quale est Magistratui obtemperan-
dum, ergo ipsi non convenit ullius hominis Imperio se subjecere.

XXX.

Nec sit iniuria Reip., quæ semel in Imperium hæreditarium
vel consensit, vel Jure Belli in istam Imperii formam prolapsa est. Si
ergo Jus gentis Sceptrum tribuerit Fœminæ, quid prohibebit, quo
minus eò uti possit?

XXXI.

Nec est, cur bilem moveat Marito, qui nempe condescendit
in eiusmodi connubium, quod liberum ipsi fuit; præprimis vero sub-
ditus planè non habet, de quo conqueratur, quia is subditus merè ta-
lis fuit, adeoq; etiam conscientiam non onerat opinione absurdī con-
sensus. Quid, quod hoc ipsò in meliorem adhuc transferatur statum.
Subiectio enim ejus longè mitior evadet quam ante propter Familia-
ritatem non illicitam, ex consuetudine coniugali orta. Quemad-
modum Filia subditi, si Rex eam Thoro dignetur suò, non parvam
pristinæ subiectioñis partem deponet.

XXXII.

Num reip. usui sit viri potentis fœminæ gubernatio, BO-
DINUS & ARNISÆUS potissimum vocant in dubium, qvorum
prolixa argumenta, in forma dilemmatis proposita, in compendium
redacta proposuit cum solutione convenientissima B. THOMAS.
Diss. de Gynæcocatria subsidiaria, qvod eo recidit: I. Mulier regni
hæres aut nubet aut non, si illud: certabit Regina vel cum populo,
utrius è sententia virum eligat, vel cum Procis; si hoc, non attingitur
finis Gynæcocratia, nempe familiæ continuatio. II. Dum vir im-
perio muliebri servit, invertitur jus naturæ, &c. cui ex sacris jam ad-
jiciemus istud, vñ populis dictum, qvibus infans imperat & fœmina.

Ad

Ad qvæ respondemus; prius argumentum plus probare, qvam de-
cet. Illud i. arietat etiam connubium Regis ad Capitulationes re-
stricti, qvale est Sigismundi Regis Poloniæ M. D. XCII. Annam Au-
striacam ducturi, apud qvem proceres instabant, ut Rex ab illis nu-
ptiis desisteret, qvas sine Senatus consensu tractaret, vel si eas exe-
qvi vellet, ut prius concilia generalia ad minus indiceret, in qvibus
Senatus consensum obtineret, & respabl. suæ securitati caveret. vid.
PIASECIUS in Chron. Pol. p. 97. Aut itaq; talis Rex uxorem ducit,
aut non? Si illud, litigandum erit cum Populo, aut cum Magnati-
bus, qvibus non præter morem est filias suas offerre aliis Principi-
bus, qvibus spretis, irritari de facili possunt: Si hoc, non prospexif-
fe de hærede Imperio suo censebitur, id qvod tamen iterum de suc-
cessivo, qvale Polonicum non est, accipiendum, ac turbæ invasio-
nesq; seu consangvineorum seu affinium post obitum imperantis e-
runt timendæ, qvorum potentior eò etiam, qvi propior est sangvi-
ne, Jure futurus est superior. Exemplis rem illustrare possemus
hodiernis, nisi odiosa forent.

XXXIII.

Verbo, in statu corrupto vivimus, qui nunquam ac nuspian-
tutus omnino est à discriminé. Interim respondeo i. populi fer-
vorem parum obesse Princi, qvem paæta præcedanea non
obstringunt, qvod Elisabetha in hæreditario suo regno prudenter,
observabat, responsi loco Oratori tertii ordinis nuptias svadenti, red-
dens: Laudo vos, qvod maritum mihi non præstitueritis; hoc enim
Principe absolutæ Majestatis & vestrâ prudentiâ, qvi subditi nati, in-
dignissimum fuisse. Nihilominus si divino numini ita visum fne-
rit, promitto nihil me facturam, qvod reip. sit fraudi, CAMD. P. L.
p. 22. Ubi verò proci adsunt plures, prudentia foeminæ & ministrō-
rum fidelitas rem ita moderabitur, ne in eos dedecus, & in remp.
damnum cadat. Si simpliciter detrectet nubere, cogi non potest,
& ob rationem status, cui leges, Imperii etiam Gynæcocratici, ob ma-
jorem necessitatem cedere interdum tenentur, modò divinæ ne vio-
lentur, excusationem meretur. Sic Angliæ Proceres oportebat con-
tentos esse Reginæ suæ responsô: Ego jam anteà, inqvientis, mihi
maritum matrimonio junxi, Regnum sc. Anglicum, & ecce, qvod
vos obliuisci miror, maritalis hujus fœderis & matrimonii mei cum

Regno

Regno meo Pignus, (ostendebat np. Annulum) vos estis mihi Liberi, mihi cognati. Si in suscepto vitæ genere permansero, non dubito, qvin divinum Numen, & mea & consilia vestra ita dirigat, ut de Successore non ambigatur, qvi magis Reip. sit usui, qvam qvi ex me nascatur, cum optimarum Principum soboles subinde degeneret. *Camd. c. I. p. 22.*

XXXIV.

Ad II. respondemus, Juri Naturæ non adversari istud Matrimonii Genus, qnod hinc indè superius evicimus. HORN. *de Civit. l. I. c. I.* contendit: Nullum Imperium seu publicum seu privatum homini in hominem competere, absq; expressissimâ constitutione Dei, ejusdemq; præsentissimô interventu, qui hic loci illi personæ patrocinatur, quæ absolutam potestatem imperandi à Deo nacta est, præ lege maritali, quæ in Relatione ad publicam, Magistratu longè inferior est. Simile fermè conspicere licet in Filio Imperii gubernaculo admoto, qui parentibus casu vel aliâ ratione sibi subjectis civiliter imperat, quibus alias naturaliter amorem & honorem præstat. Habet enim hic status legalis Reip. præ naturali rei domesticæ aliquod præcipuum & aliquod peculiare.

XXXV.

Ad III. nempè Biblicalam Objectionem repono (I.) Christum Reginarum honorificam facere mentionem v. g. Arabicæ Matth. XII. v. 42. Quæ, an cum Imperio fuerit B. THOMASIUS aliiq; ne dubitar: quidem volunt, vid. ejus *Diff. de Gyn. §. 65. l. 6.* Undè probabiliter emergit, eam non vixisse in statu simpliciter damnato, quin potius verum & legitimum Magistratum eam fuisse, conf. *Ibid. l. IX. 27.* Ubi Reginæ Candaces haud sinistra fit mentio. II. Mulieribus non denegavit natura, ejusdemque Parens & Auctor, vires ingenii ad Imperium aliqua pulcherrima aptissimum. (III.) Ipse Populus Judaicus, quem singulari in pretio habebat Deus, Pædocratiâ non caruit, quæ tamen cum *yuvâ non parâ* pari passu ambulat. Ergò (IV.) istæ comminationes divinæ non propriè sunt accipiendæ, sed effeminati, i. e. voluptuosi, inermes, timidi judicio carentes, stulti, *AECUL. ad b. l. p. 59. &c.* intelliguntur. vid. VATABL. *in Annot. ad b. l. p. 158.* JUNIUS *in Notis ad b. l. p. 624.* GLASSIUS *Lib. V. Phil. Tr. I. c. I. p. 364.* PRUKN. *in Vind. ad b. l. Esaia III. 12.*

XXXVI.

Tantum hâc vice. Cæterum Imperiorum Arbitro, Satori Matrimoniorum ac Conservatori, summas, quas possum, exsolvo gratias, quod me measque vires hucusque clemenerer adjuvare voluerit, cuius Clementiam Votis supplicibus veneror, velit porrò Spiritu suô adesse, quô omnia Fautorum respondeant desideriis, & succedant ad sui ipsius Gloriam.

Errata se qua forsitan occurrent, Lectoris benignitas aqui bonique consulet, atque festinanti prelo veniam dabit.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt

urn:nbn:de:gbv:3:1-538160-p0030-7

DFG

Leipsig, Diss., 1686

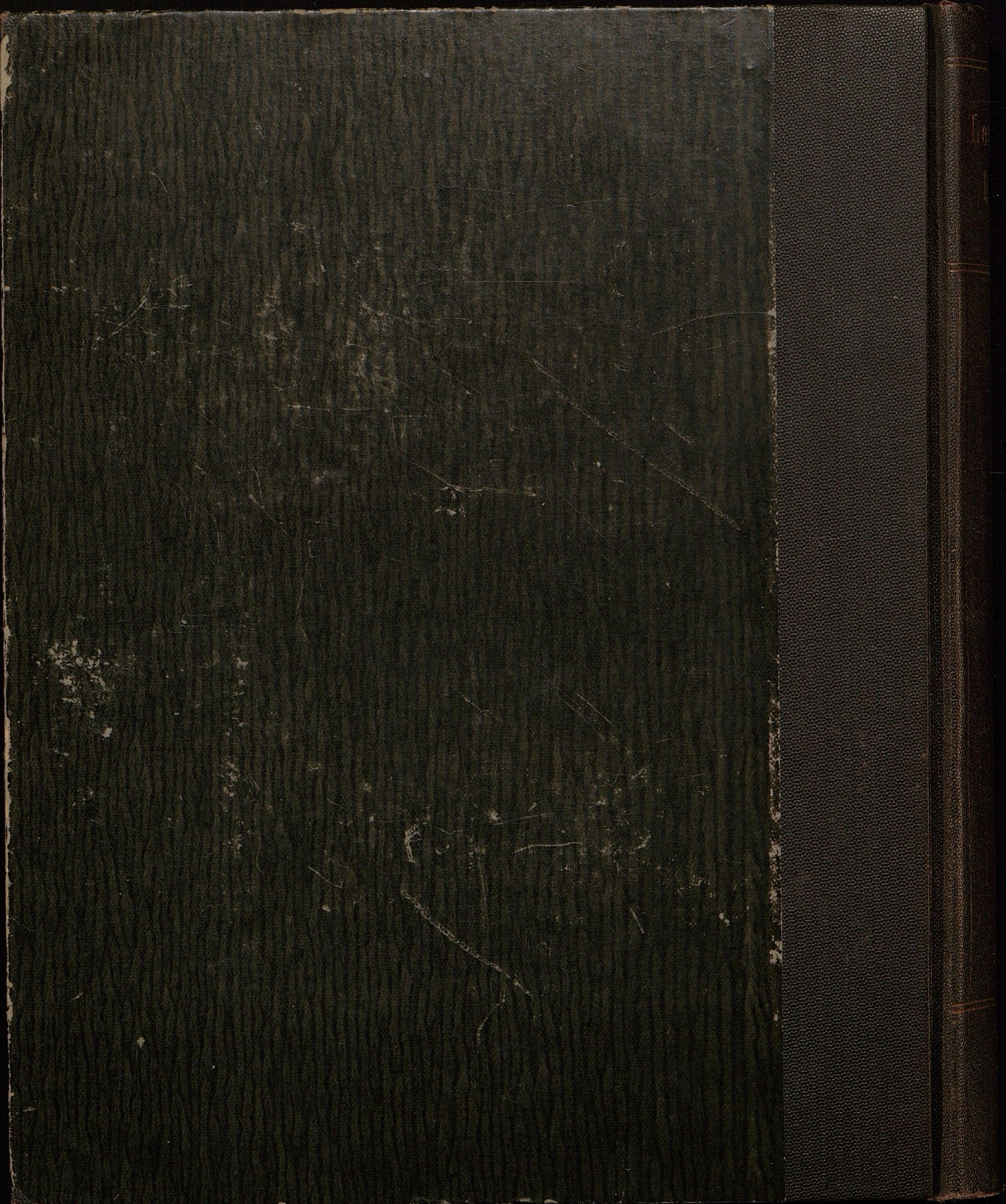
ULB Halle
005 300 908

3

KD77

Farbkarte #13

B.I.G.

Black

3/Color

White

Magenta

Red

Yellow

Green

Cyan

Blue

8
7
6
5
4
3
2
1
Centimetres
Inches

495

IN NOMINE JESU! 1686, 10

8.

DISQVISIONEM POLITICO-MORALEM
DE
MATRIMONIO FOE-
MINÆ IMPERANTIS
CUM
MARITO SUBDITO,
Ampliss. Facultat. Philosoph. Indultu
SUB PRÆSIDIO
M. JOHANN - DAVID
SCHWERTNERI,
SS. Theol. Baccal. & Facultat.
Philosoph. Affess.

Præceptoris ac Fautoris sui ætatem colendi

Ad d. XVI. Jan. M. DC. LXXXVI.

placidæ eruditorum disceptationi
subjicit

JOH. CHRISTFRIED USÆUS,
Chemn. Luf. Theol. Cult.
H. L. Q. S.

LIPSIÆ, Typis JOHANNIS GEORGII.

